

سبقت مالی

«بخشنامه»

جهت اطلاع مدیران عامل محترم بانک‌های دولتی، غیردولتی، شرکت دولتی پست بانک، موسسات اعتباری غیربانکی و بانک مشترک ایران - ونزوئلا ارسال می‌شود

با سلام؛

احتراماً، همان‌گونه که استحضار دارند، ماده (۳۷) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت محترم وزیران و تبصره‌های (۱) الی (۶) ذیل آن به تبیین برخی از احکام و الزامات مربوط به ساختار و تشکیلات واحدهای مبارزه با پولشویی و نیز نحوه احراز صلاحیت و عزل یا هرگونه تغییر مدیر ارشد واحدهای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در اشخاص مشمول قانون مبارزه با پولشویی مصوب سال ۱۳۸۶ با اصلاحات و الحاقات بعدی آن پرداخته است. همچنین در تبصره (۶) ماده (۳۷) آیین‌نامه صدرالاشاره مقرر شده که دستورالعمل اجرایی مربوط به نحوه ساماندهی تشکیلات سازمانی واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در مؤسسات اعتباری توسط مرکز اطلاعات مالی با همکاری بانک مرکزی تدوین و توسط بانک مرکزی ابلاغ گردد. بر این اساس به پیوست «دستورالعمل نحوه تشکیل و ساماندهی واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی» که پس از سیر تشریفات اداری مربوط، نهایی شده است، برای استحضار و صدور دستور اقدام مقتضی ایفاد می‌گردد. دستورالعمل یادشده مشتمل بر تکالیف مهمی است که از جمله اهم آن‌ها می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

- مؤسسات اعتباری مکلف‌اند واحدی را با عنوان واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم به صورت مستقل تأسیس نموده و وظایف آن واحد را از سایر واحدها تفکیک نمایند. ساختار سازمانی واحد مذکور باید هم‌تراز با بالاترین سطح واحدهای عملیاتی تنظیم شود. ساختار سازمانی پیشنهادی واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم هریک از مؤسسات اعتباری باید پس از تصویب در هیأت مدیره مؤسسه اعتباری، برای بررسی و انجام اقدامات مورد اشاره در ماده (۶) دستورالعمل به بانک مرکزی ارسال گردد.
- مسئول پیشنهادی واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم مؤسسه اعتباری باید علاوه بر دارا بودن شرایط عمومی و تخصصی مذکور در مواد (۸) و (۹) دستورالعمل، برای احراز صلاحیت تخصصی به مرکز اطلاعات مالی وزارت امور اقتصادی و دارایی و بانک مرکزی معرفی شود. ارزیابی صلاحیت تخصصی توسط مرکز اطلاعات مالی، پس از وصول نظر موافق بانک مرکزی برای انتصاب وی در سمت مسئول واحد مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری صورت می‌پذیرد. شایان ذکر می‌داند، احراز صلاحیت امنیتی و عمومی فرد موردنظر

مؤسسه اعتباری برای انتصاب در سمت مسئول مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم باید رأساً توسط مؤسسه اعتباری و از طریق استعلام از مراجع ذی ربط در قانون مبارزه با پولشویی صورت پذیرد.

• عزل مسئول واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم مؤسسه اعتباری پیش از پایان اعتبار حکم صلاحیت تخصصی وی، صرفاً در صورت تحقق شرایط مقرر در ماده (۲۱) دستورالعمل، میسر خواهد بود.

با عنایت به مراتب مذکور، ضمن ایفاد یک نسخه از دستورالعمل یادشده، خواهشمند است دستور فرمایند، مراتب با لحاظ مفاد بخشنامه شماره ۹۶/۱۴۹۱۵۳ مورخ ۱۳۹۶/۵/۱۶ به تمامی واحدهای ذی ربط آن بانک/مؤسسه اعتباری غیربانکی ابلاغ شده و بر حسن اجرای آن نیز نظارت دقیق به عمل آید. ۵۶۲۴۹۱۴/.

مدیریت کل مقررات، مجوزهای بانکی و مبارزه با پولشویی

اداره مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم

محمدحسین دهقان

۲۳۱۶

حمیدرضا غنی آبادی

۳۲۱۵-۰۲

وزارت امور اقتصادی و دارایی

مرکز اطلاعات مالی

(IRIFIU)

دستورالعمل نحوه تشکیل و ساماندهی واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم

در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی

تعاريف

در اجرای تبصره (۶) ماده (۳۷) آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت محترم وزیران و به منظور ساماندهی ساختار و تشکیلات سازمانی واحدهای مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در مؤسسات اعتباری "دستورالعمل نحوه تشکیل و ساماندهی واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیر بانکی" که از این پس به اختصار دستورالعمل نامیده می‌شود، به شرح زیر تدوین می‌شود.

تعاريف

ماده ۱- در این دستورالعمل اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می‌روند:

۱- **قانون:** قانون مبارزه با پولشویی - مصوب ۱۳۸۶- و اصلاحات و الحاقات بعدی آن؛

۲- **آیین‌نامه:** آیین‌نامه اجرایی ماده (۱۴) الحاقی قانون مبارزه با پولشویی، مصوب جلسه مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۱ هیأت وزیران ابلاغی به موجب نامه شماره ۹۲۹۸۶/ت ۵۷۱۰۱ هـ مورخ ۱۳۹۸/۰۷/۲۲ معاون اول رئیس‌جمهور؛

۳- **بانک مرکزی:** بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران؛

۴- **مرکز:** مرکز اطلاعات مالی مذکور در ماده (۷) مکرر قانون؛

۵- **مؤسسه اعتباری:** بانک یا مؤسسه اعتباری غیربانکی که به موجب قانون یا با مجوز بانک مرکزی تأسیس شده و تحت نظارت آن بانک قرار دارد؛

۶- **مرجع تصمیم‌گیری:** مرجع تصمیم‌گیری در هر مؤسسه اعتباری هیأت مدیره همان مؤسسه اعتباری است که سیاست‌ها و راهبردهای کلی می‌بایست به تأیید آن برسد؛

۷- **واحد مبارزه با پولشویی:** واحد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم که به عنوان متولی امر مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در ساختار داخلی مؤسسات اعتباری، عهده‌دار تکالیف مقرر در ماده (۳۸) آیین‌نامه است؛

۸- **مسئول واحد مبارزه با پولشویی:** بالاترین مقامی که در مؤسسه اعتباری، وظیفه اجرای مفاد ماده (۳۸) آیین‌نامه و مسئولیت نظارت بر اجرای قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در مؤسسه اعتباری بر عهده وی می‌باشد.

ساختار و تشکیلات سازمانی واحد مبارزه با پولشویی

ماده ۲- مؤسسه اعتباری مکلف است واحد مبارزه با پولشویی را به صورت مستقل تأسیس نموده و وظایف آن واحد را از سایر واحدها تفکیک نماید. مؤسسه اعتباری موظف است ساختار سازمانی واحد مبارزه با پولشویی را همتراز با بالاترین سطح واحدهای عملیاتی آن مؤسسه تنظیم نماید.

ماده ۳- مسئول واحد مبارزه با پولشویی می‌بایست زیر نظر مستقیم مدیرعامل مؤسسه اعتباری و از مدیران ارشد آن مؤسسه اعتباری باشد.

ماده ۴- مؤسسه اعتباری مکلف است ترتیباتی را اتخاذ نماید که:

۴-۱- انجام اقدامات نظارتی توسط واحد مبارزه با پولشویی و نیز اجرای دستورات مرکز، بانک مرکزی یا سایر مراجع ذیصلاح به سهولت صورت پذیرد.

۴-۲- جایگاه و اختیارات سازمانی واحد مبارزه با پولشویی به نحوی باشد که در صورت درخواست واحد مبارزه با پولشویی، در چارچوب قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، محدودیت‌های لازم در ارائه خدمات به مشتریان اعمال گردد.

۴-۳- واحد مبارزه با پولشویی مستقیماً و مستقلاً و به صورت برخط به اطلاعات آماری، خام، تحلیلی و دسترسی کامل داشته و انجام تحقیقات و ارائه گزارش از سوی این واحد به مرکز، بانک مرکزی و ضابطین قانون، منوط به تأیید و تصویب مرجع دیگری اعم از مدیرعامل مؤسسه اعتباری نباشد.

ماده ۵- هرگونه به‌کارگیری افراد در ساختار مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری، منوط به اخذ گواهی‌نامه‌ها و گذراندن دوره‌های آموزشی مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم مطابق استانداردهای ابلاغی مرکز است.

ماده ۶- مؤسسه اعتباری مکلف است ساختار پیشنهادی واحد مبارزه با پولشویی را پس از تصویب در مرجع تصمیم‌گیری به بانک مرکزی اعلام نماید. بانک مرکزی نسبت به بررسی و انطباق آن با ضوابط و تناسب با گستردگی و نوع فعالیت مؤسسه اعتباری اقدام و پس از اخذ موافقت و تأیید مرکز، مراتب را به مؤسسه اعتباری اعلام می‌نماید.

ماده ۷- مؤسسه اعتباری مکلف است امکانات، اختیارات، منابع انسانی و بودجه واحد مبارزه با پولشویی را به گونه‌ای تدارک دهد که انجام بازرسی و نظارت حضوری و غیرحضوری از واحدهای تحت

امر به منظور اطمینان از اجرای قوانین و مقررات مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم برای آن واحد فراهم شود.

تبصره ۱- اقدامات نظارتی واحد مبارزه با پولشویی باید از رویکرد مبتنی بر ریسک برخوردار باشد، به نحوی که تمام شعب حداقل دو سال یکبار مورد بازرسی قرار گیرند.

تبصره ۲- واحد مبارزه با پولشویی باید از بازرسان کافی و آموزش دیده برای انجام اقدامات نظارتی برخوردار باشد. در صورت ضرورت، واحد مبارزه با پولشویی مجاز است از ظرفیت سایر واحدهای نظارتی مؤسسه اعتباری استفاده نماید.

شرایط عمومی و اختصاصی مسئول واحد مبارزه با پولشویی

ماده ۸- شرایط عمومی مسئول واحد مبارزه با پولشویی به شرح ذیل است:

۸-۱- نداشتن منع تصدی سمت مدیریتی در مؤسسات اعتباری ناشی از محکومیت‌های قطعی در مراجع ذیصلاح؛

۸-۲- نداشتن بیشتر از یک دهم درصد سهام در هر یک از مؤسسات اعتباری؛

۸-۳- نداشتن سمت مدیریتی و مشاوره‌ای و عضویت در کمیته‌های سایر مؤسسات اعتباری؛

۸-۴- قرار نگرفتن در شمول مصادیق ماده (۱۱۱) لایحه اصلاح قسمتی از قانون تجارت؛

۸-۵- ارایه گواهی‌نامه‌های حرفه‌ای مورد تأیید مرکز؛

تبصره - افرادی که سابقه تصدی سمت مدیریتی در مؤسسات اعتباری را دارا می‌باشند و بیش از دو سال از خاتمه دوره مسئولیت آن‌ها سپری نشده است، مشمول حکم موضوع این بند نمی‌باشند.

ماده ۹- شرایط تخصصی مسئول واحد مبارزه با پولشویی به شرح ذیل می‌باشد:

۹-۱- دارا بودن دانشنامه کارشناسی یا بالاتر در رشته‌های: حقوق، مدیریت، اقتصاد، فناوری اطلاعات و سایر رشته‌ها به تشخیص مرکز؛

۹-۲- داشتن حداقل ۵ سال سابقه کار در زمینه‌های مرتبط با مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم، رعایت قوانین و مقررات (تطبيق)، تدوین مقررات داخلی، بازرسی، امور حقوقی و ریسک عملیاتی؛

تبصره - حکم مسئول واحد مبارزه با پولشویی پس از طی تشریفات مذکور در این دستورالعمل توسط رئیس هیأت مدیره مؤسسه اعتباری صادر خواهد شد.

ترتیب رسیدگی

ماده ۱۰- مدیرعامل مؤسسه اعتباری موظف است پس از تأیید مرجع تصمیم‌گیری، فردی را که حائز شرایط عمومی و اختصاصی مذکور در این دستورالعمل می‌باشد به عنوان مسئول واحد مبارزه با پولشویی به طور همزمان به مرکز و بانک مرکزی معرفی نماید.

تبصره - تصدی عنوان سرپرستی واحد مبارزه با پولشویی توسط هر فرد، قبل از احراز صلاحیت‌های تخصصی، امنیتی و عمومی، صرفاً در صورت معرفی وی به مرکز و بانک مرکزی و حداکثر برای مدت ۳ ماه مجاز است. این مدت با تأیید مرکز قابل تمدید است.

ماده ۱۱- مؤسسه اعتباری مکلف است به طرق مقتضی نسبت به استعلام صلاحیت امنیتی و عمومی در خصوص مسئول مبارزه با پولشویی از مراجع ذی‌ربط در قانون مبارزه با پولشویی اقدام نماید و پس از وصول نتیجه آن، مراتب را ضمن ارائه مستندات مربوط به مرکز گزارش نماید.

ماده ۱۲- به منظور ارزیابی صلاحیت تخصصی و حرفه‌ای مسئولین پیشنهادی اشخاص مشمول، کارگروه ارزیابی در محل مرکز تشکیل می‌گردد.

تبصره - ارزیابی صلاحیت تخصصی توسط مرکز در خصوص هر یک از مسئولین پیشنهادی، پس از وصول نظر موافق بانک مرکزی برای انتصاب وی در سمت مسئول واحد مبارزه با پولشویی مؤسسه اعتباری صورت می‌پذیرد.

ماده ۱۳- فرد پیشنهادی مکلف است حداکثر طی ۷ روز کاری پس از معرفی از سوی مؤسسه اعتباری، نسبت به تکمیل و ارسال کاربرگ سوابق تحصیلی و حرفه‌ای و مستندات مربوط به آن اقدام کند. کاربرگ مذکور به طریق مقتضی در اختیار فرد پیشنهادی قرار می‌گیرد.

تبصره - در صورت عدم معرفی مسئول واحد مبارزه با پولشویی یا عدم تکمیل پرونده در مدت زمان مقرر توسط مؤسسه اعتباری، تمامی وظایف و مسئولیت‌های واحد مبارزه با پولشویی و نیز اجرای تمامی سیاست‌ها و درخواست‌های مرکز، تا زمان اخذ تأییدیه‌های صلاحیت تخصصی و امنیتی و عمومی وی، مستقیماً بر عهده مدیرعامل مؤسسه اعتباری مربوطه خواهد بود.

ماده ۱۴- کارگروه ارزیابی صلاحیت تخصصی، پس از دریافت کاربرگ سوابق تحصیلی و حرفه‌ای فرد پیشنهادی، مستندات را بررسی و نسبت به ارزیابی توانمندی مدیریتی و تخصصی وی اقدام می‌کند.

ماده ۱۵- کارگروه ارزیابی صلاحیت تخصصی، پس از بررسی سوابق و مستندات دریافتی، در صورت لزوم از مسئول پیشنهادی جهت شرکت در جلسه مصاحبه تخصصی که به صورت حضوری برگزار می‌گردد، دعوت می‌نماید.

ماده ۱۶- مصاحبه تخصصی توسط کارگروه ارزیابی صلاحیت تخصصی مربوطه برگزار شده و ضمن تکمیل کاربرگ نتایج ارزیابی صلاحیت تخصصی فرد پیشنهادی، توانمندی‌های مدیریتی و تخصصی فرد پیشنهادی، مورد ارزیابی قرار می‌گیرد.

ماده ۱۷- چنانچه فرد پیشنهادی براساس کاربرگ نتایج ارزیابی صلاحیت تخصصی، واجد شرایط مورد نظر باشد، مرکز مراتب تأیید صلاحیت فرد مذکور را به بانک مرکزی و مدیرعامل مؤسسه اعتباری مربوطه اعلام می‌کند.

ماده ۱۸- پس از تأیید صلاحیت امنیتی و عمومی مطابق تبصره (۳) ماده (۳۷) آیین‌نامه و اعلام آن توسط مؤسسه اعتباری، مرکز نسبت به صدور حکم صلاحیت تخصصی متقاضی، اقدام می‌نماید.

ماده ۱۹- مدت اعتبار احکام موضوع ماده (۱۸)، دو سال از تاریخ ابلاغ می‌باشد و مرکز می‌تواند مدت اعتبار حکم مذکور را بدون طی تشریفات فرآیند ارزیابی صلاحیت، تمدید یا منقضی نماید.

ماده ۲۰- در هر مرحله، چنانچه فرد پیشنهادی واجد شرایط ارزیابی نگردد، مرکز فرآیند را متوقف و ضمن تکمیل و ارسال کاربرگ اظهارنظر در خصوص صلاحیت تخصصی فرد پیشنهادی، مراتب عدم تأیید صلاحیت فرد مذکور و لزوم معرفی شخص جدید را مطابق ماده (۱۰) دستورالعمل به مؤسسه اعتباری مربوط ابلاغ می‌نماید.

شرایط عزل مسئول واحد مبارزه با پولشویی

ماده ۲۱- عزل مسئول واحد مبارزه با پولشویی پیش از پایان اعتبار حکم صلاحیت تخصصی، صرفاً در صورت تحقق حداقل یکی از شرایط ذیل امکان‌پذیر است:

- ۱- به پیشنهاد مدیرعامل و تأیید مرجع تصمیم‌گیری، منوط به ارائه دلایل توجیهی و تأیید مرکز.
- ۲- تحقق تخلف مشهود و یا قصور از سوی مسئول واحد مبارزه با پولشویی در انجام وظایف، به نحوی که منجر به صدور دستور کتبی مرکز یا بانک مرکزی گردد.

۳- هر زمان مشخص گردد که مسئول واحد مبارزه با پولشویی برای احراز شرایط مقرر در این دستورالعمل، اطلاعات خلاف واقع ارائه نموده، برخی از اطلاعات را کتمان کرده باشد و یا حسب اعلام مراجع ذیصلاح، صلاحیت عمومی و امنیتی خود را از دست داده باشد.

نظارت بر حسن اجرای ضوابط

ماده ۲۲- تعیین مسئول مبارزه با پولشویی و تأیید صلاحیت تخصصی، امنیتی و عمومی وی وفق ضوابط این دستورالعمل، نافی مسئولیت‌های بالاترین مقام اجرایی مؤسسه اعتباری تحت نظارت در اجرای قانون، آیین‌نامه و سایر ضوابط مربوطه نخواهد بود.

ماده ۲۳- مسئول واحد مبارزه با پولشویی بایستی به صورت دوره‌ای فهرستی از چالش‌ها و اشکالات موجود در ساختار، دسترسی‌ها و منابع تخصیص یافته به امر مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم در مؤسسه اعتباری را جهت ارسال به مرکز و بانک مرکزی، به مدیرعامل ارائه نماید.

ماده ۲۴- بانک مرکزی در بازرسی‌های موردی و ادواری خود، ضمن اجرای ماده (۴۱) آیین‌نامه از صحت اجرای این دستورالعمل اطمینان حاصل و نتایج را به مرکز اعلام می‌نماید.

نگهداری سوابق

ماده ۲۵- نگهداری سوابق کاربرگ‌ها و مستندات مبادله شده در خصوص موضوع این دستورالعمل (نظیر مستندات معرفی و احراز صلاحیت فرد پیشنهادی، اسناد هویتی مسئول و پیوست‌های مربوطه، تأییدیه‌های صلاحیت و گزارش ساختار و تشکیلات واحد مبارزه با پولشویی)، توسط مؤسسه اعتباری مربوط حداقل به مدت ۱۰ سال ضروری است.

این دستورالعمل در (۲۵) ماده و (۶) تبصره تدوین شده است.